

แนวทางการพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษด้วย TPACK Model
ทางภาษาศึกษาและการเรียนรู้ภาษาฐานโครงการ
สำหรับผู้เรียนยุคดิจิทัล*

GUIDELINES FOR COMMUNICATIVE ENGLISH SPEAKING SKILL DEVELOPMENT
USING TPACK MODEL IN LANGUAGE EDUCATION WITH PROJECT-BASED
LANGUAGE LEARNING FOR STUDENTS IN DIGITAL ERA

ลลิตตา ปักดีวานิช, จารุณี ทิพยมณฑล, ชรินทร์ มั่งคั่ง

Lalitta Pakdeewanich, Jarunee Dibyamandala, Charin Mangkhang

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University

Corresponding Author E-mail: lalitta_pak@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีทางภาษาศึกษา (TPACK Model) เป็นกรอบแนวคิดสำคัญสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ทำให้ครูสามารถออกแบบนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษได้ตามบริบทของตนเอง โดยได้อธิบายถึงเนื้อหาวิธีการสอน และเทคโนโลยีสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษประยุกต์ใช้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้ TPACK Model ทางภาษาศึกษาเพื่อออกแบบกระบวนการสอนสำหรับการพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ภาษาฐานโครงการ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้นำเสนอตัวอย่างการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วย TPACK Model เพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนยุคดิจิทัล ซึ่งส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะด้านความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ ให้แก่ผู้เรียนในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีทางภาษาศึกษา; ทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ; การเรียนรู้ภาษาฐานโครงการ; ผู้เรียนยุคดิจิทัล

Abstract

The Technological Pedagogical and Content Knowledge Model in Language Education (TPACK Model) is a theoretical framework for 21st century English teachers to contextualized in teaching and learning English. It's purpose is to integrate contents, pedagogy, with digital tools for English Teachers, into learner-centered lesson planning. This article aimed to present about using the TPACK Model in Language Education for designing teaching process for developing English-speaking skills, including implementing Communicative Language Teaching (CLT), Project-Based Language Learning (PBLL), and using Technology in Communicative English Class for secondary 1 student. The author also presented English lesson plans using TPACK Model to develop the English-speaking skill of learners in the digital era such as collaboration, teamwork, computing and ICT literacy, and career learning skills.

Keywords: Technological Pedagogical Content Knowledge in Language Education; English speaking skills; Project-Based Language Learning; Digital Era Students

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคศตวรรษที่ 21 ทำให้ชีวิตประจำวันของเรานั้นแวดล้อมไปด้วยเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ เราสามารถเข้าถึงความรู้ ข้อมูล ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วผ่านอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และเครือข่ายทางสังคมต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของทุกคนบนโลกอย่างรวดเร็วและอย่างคาดไม่ถึง จนเรียกได้ตามสมัยนิยมว่าเป็นยุคดิจิทัล (Digital Era) เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในระบบการศึกษาของไทย มีอิทธิพลต่อการจัดรูปแบบการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นไม่ได้มาจากการใช้เทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม บริบทของสถานศึกษา และต้องพิจารณาด้วยว่าผู้เรียนยุคใหม่เริ่มตอบสนองกับเทคโนโลยีจอสัมผัสตั้งแต่อายุยังน้อย แต่การเรียนรู้ไม่สามารถเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีได้เพียงอย่างเดียว โดยปราศจากการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งเทคนิควิธีการสอนของครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะและองค์ความรู้ใหม่ของผู้เรียน ตามหลักทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ผ่านการอภิปรายความรู้และความหมายของเนื้อหา เพื่อฝึกฝนเพิ่มข้อมูลเนื้อหาที่ได้รับใหม่ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างมากจากการมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ ได้พูดเกี่ยวกับข้อมูลใหม่ สะท้อนความคิดของข้อมูลนั้น และมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหา รวมถึงการสืบค้นข้อมูลใหม่เพื่อนำไปใช้ (Vygotsky, 1997) ผู้เรียนได้

ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิดว่ารู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบริบทความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งผ่านการพูดสื่อสาร เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิม ประสบการณ์ความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน มีปฏิสัมพันธ์กับตนเองและโลกรอบตัวโดยใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ (Magana, 2017)

ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล การใช้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีทางภาษาศึกษา (TPACK Model) เป็นกรอบแนวคิดที่สามารถช่วยครูผู้สอนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระวิชา เทคนิคศาสตร์การสอน และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตามทฤษฎีคอนเนคติวิซึม (Connectivism) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มสังคมออนไลน์ ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ (Siemens, 2004) ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัลซึ่งแตกต่างจากผู้เรียนในยุคก่อน ๆ รวมทั้งการออกแบบเทคนิควิธีการสอนของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในโลกยุคดิจิทัล ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศ และการสื่อสาร และทักษะอาชีพ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการสอนและออกแบบวิธีการสอนที่เหมาะสม เพื่อใช้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัลให้มีคุณภาพตามที่สังคมยุคใหม่ต้องการ

ทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนยุคดิจิทัล

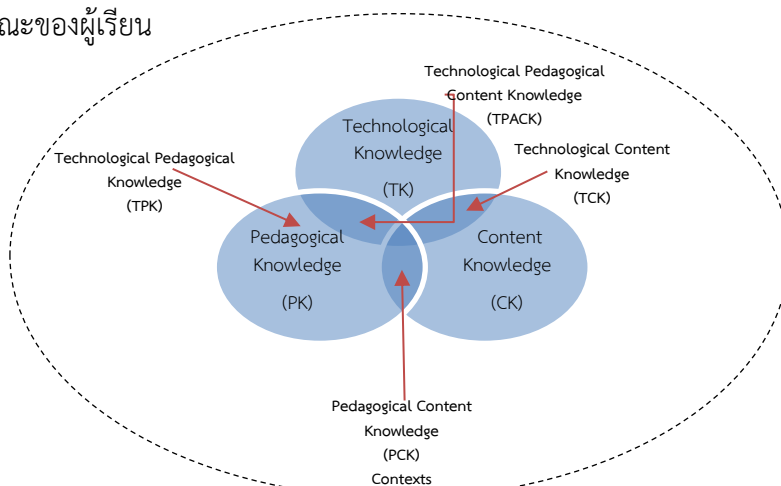
ทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนยุคดิจิทัล ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่ผู้เรียนค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตและสามารถเข้าใจผู้อื่นๆทั่วโลก ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะการพูดสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในการพูดนั้นผู้พูดต้องเข้าใจในสิ่งที่ตนเองพูด และรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ถูกต้องตามกาลเทศะ การพูดเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารด้วยการใช้เสียง ภาษา และท่าทางเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความเข้าใจจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง (แสงระวี ดอนแก้วบัว, 2558) ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารเพื่อแสดงมุมมองความคิดเห็น โดยเฉพาะการพูดแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษ ช่วยให้ผู้คนในประเทศอื่นที่พูดภาษาต่างกันได้เข้าใจกันได้ (Shamim et al., 2020) การเข้าใจภาษาทางสังคมจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสม จะใช้คำถามหรือคำตอบอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพูด จากข้อมูลของ Bueno et al. (2006) บรรยายไว้ว่าทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ยากที่สุด เพราะรูปแบบการเรียนแบบเดิมที่ไม่ได้เน้นทักษะการพูด แต่เน้นแค่การ

อ่านและการเขียน ทำให้ผู้เรียนขาดการฝึกฝนการพูดอย่างสม่ำเสมอ และขาดความมั่นใจในการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ ผู้เรียนต้องเผชิญปัญหาในการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยความไม่มั่นใจ แต่การได้ฝึกฝนทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษกับเพื่อนร่วมชั้นผ่านการทำงานคู่ หรือการทำงานกลุ่มนั้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดซ้ำ ฝึกความคล่องแคล่วในการพูด ทำให้รู้สึกมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยบทบาทของครูต้องให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษระหว่างเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ครูผู้สอนจึงต้องการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียนยุคดิจิทัลโดยคำนึงถึงรูปแบบของกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานกลุ่ม งานคู่ จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการพูดประโยคต่างๆ ฝึกสร้างประโยคใหม่ ฝึกพูดซ้ำ ๆ กับเพื่อน พูดนำเสนอความคิดเห็น ผลงานหรือความรู้สึก มีส่วนร่วมในการอภิปราย พูดสื่อความหมายให้ผู้ฟังด้วยความราบรื่นเป็นธรรมชาติ การออกเสียงพูดสูงต่ำในประโยค ตลอดจนมีจังหวะการพูดและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ได้อย่างเป็นธรรมชาติและมีความมั่นใจในการพูด

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาด้วย TPACK Model

ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษซึ่งคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียนในยุคดิจิทัล การใช้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยี (Technological Pedagogical Content Knowledge) หรือ TPACK Model เป็นกรอบคิดที่ Mishra & Koehler (2006) ต่อยอดมาจากความรู้ด้านการบูรณาการเนื้อหาและวิธีสอน (Pedagogical Content Knowledge: PCK) ของ Shulman กลายเป็นแนวคิดที่นำเทคโนโลยีเข้ามาบูรณาการกับวิธีการและเนื้อหาสาระเข้าด้วยกัน ซึ่งการนำกรอบแนวคิดนี้ไปใช้จะทำให้เกิดความหลากหลายในรายละเอียดที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสาระเนื้อหาและคุณลักษณะของผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบคิด TPACK Model (Mishra & Koehler, 2006)

องค์ประกอบสำคัญของ TPACK Model ในบทความจะกล่าวถึงในบริบทของการนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีทางภาษาเริ่มต้นจากมี 3 ประการแรก ได้แก่

1. Content Knowledge (CK) คือ ความรู้ในสาระเนื้อหาที่ครูใช้ในการเรียนการสอน ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและผลการเรียนรู้ของรายวิชา เช่น ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การฟัง การสนทนาโต้ตอบ การพูด การใช้หลักไวยากรณ์ คำศัพท์ การพูดนำเสนอผลงาน เป็นต้น

2. Pedagogical Knowledge (PK) คือ ความรู้ในวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอน การถ่ายทอดความรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลทางภาษา เช่น เทคนิคการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การเรียนรู้ภาษาฐานโครงงาน (Project-Based Language Learning) เป็นต้น

3. Technological Knowledge (TK) ความรู้ในการใช้เทคโนโลยี อุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียนการสอน โดยสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ โปรแกรม แอปพลิเคชัน เป็นต้น รวมไปถึงเทคโนโลยีพื้นฐาน เช่น แผ่นป้าย สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น โดยครูผู้สอนเลือกใช้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาและผู้เรียน

จากองค์ประกอบหลัก 3 ประการเมื่อนำมาซ้อนทับกันจะเกิดหลักการอีก 4 ประการดังต่อไปนี้

4. Pedagogical Content Knowledge (PCK) คือ ความรู้ในการใช้วิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อหาสอนในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำอาหาร โดยใช้เทคนิคการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ผนวกกับการลงมือปฏิบัติจริงผ่านโครงงานด้วยงานด้วยการเรียนรู้ภาษาฐานโครงงาน (Project-Based Language Learning) เกิดเป็นกระบวนการสอนใหม่ 5 ขั้นตอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

5. Technological Content Knowledge (TCK) คือ ความรู้ ความเข้าใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสมแก่ผู้เรียนยุคดิจิทัล ได้แก่

Quizizz.com เป็นโปรแกรมที่ช่วยสร้างแบบทดสอบประเมินผลผู้เรียนแบบออนไลน์ที่มีหลายรูปแบบ เช่น เลือกตอบ หรือ เติมคำ สามารถออกแบบเป็นกิจกรรมการแข่งขันแบบกลุ่มหรือแบบรายบุคคล มีรูปภาพ เพลง ดนตรีประกอบ มีการกำหนดเวลา

Wordwall.net เป็นเว็บไซต์แอปพลิเคชันสำหรับการสร้างเกมการศึกษาออนไลน์ โดยมีรูปแบบเกมหลายรูป ได้แก่ จับคู่ ล้อสุ่ม แบบทดสอบ ตีหัวตุ่น การเรียงลำดับกลุ่ม เป็นต้น สร้างความสนุกสนาน ตื่นเต้นให้แก่ผู้เรียนในการฝึกฝนคำศัพท์ หรือเรียงลำดับประโยคให้ถูกต้อง และผู้เรียนสามารถเล่นซ้ำได้จนกว่าจะได้คะแนนที่พึงพอใจ

CANVA เป็นเว็บไซต์แอปพลิเคชันสำหรับการนำเสนอผลงานที่เหมาะสมสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียน ในการสร้างการนำเสนอหลากหลายรูปแบบ สำหรับผู้เรียนสามารถสร้าง Presentation Infographic เพื่อการสรุปความรู้และใช้ประกอบการนำเสนอชิ้นงาน

Capcut เป็นแอปพลิเคชันสำหรับการตัดต่อที่ใช้ทำงานง่ายสำหรับนักเรียนในการสร้าง คลิปวิดีโอเพื่อการนำเสนอผลงานต่าง ๆ

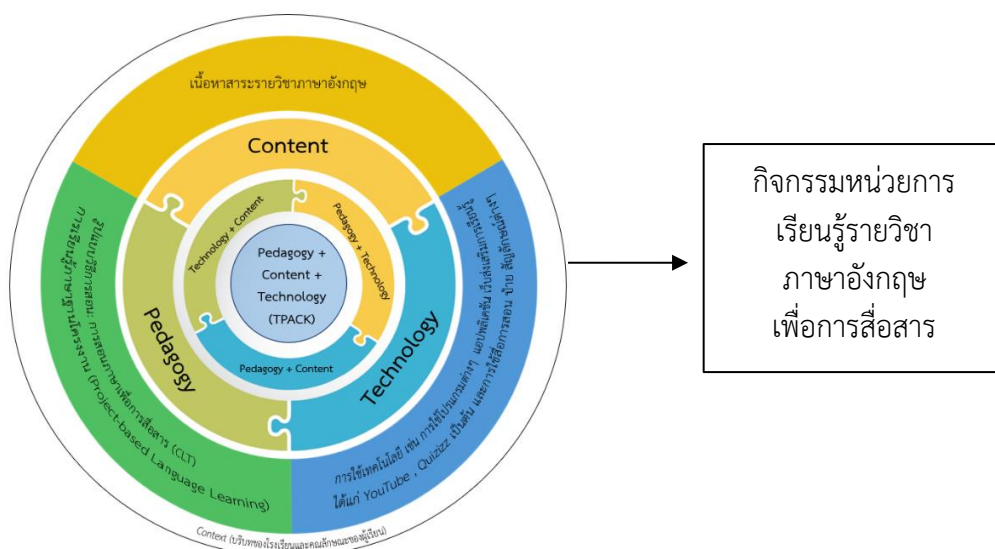
YouTube เป็นเว็บไซต์คลังวิดีโอที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และข้อมูลในแก่นักเรียนใน การทำกิจกรรม

LINE Group เป็นแอปพลิเคชันสำหรับการติดต่อสื่อสารกันระหว่างครูและนักเรียน รวมทั้งใช้รวบรวมและแลกเปลี่ยนภาพถ่ายและวิดีโอในการทำกิจกรรม รวมไปถึงการส่งงาน

6. Technological Pedagogical Knowledge (TPK) คือ ความรู้ ความเข้าใจว่าทุก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับ บริบทของชั้นเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน หรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมาย ยกตัวอย่าง เช่น เตรียมกิจกรรมก่อนเรียนเป็นคำถามผ่านเว็บไซต์หนึ่ง แต่เกิดปัญหาอินเทอร์เน็ตขัดข้อง ครูผู้สอนต้องสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมก่อนเรียน เช่น เกมแข่ง ตอบคำถามปากเปล่า หรือเขียนใส่กระดาน หรือหน้ากระดาน เป็นต้น

7. Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK Model) in Language Education คือ การบูรณาการความรู้ ทักษะ เทคนิคการสอน ผสมกับการใช้ เทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรม กับเนื้อหาสาระวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ตามความสนใจและ ความต้องการของผู้เรียนยุคดิจิทัล โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมผ่านการทำโครงการงานการพูด ปฏิสัมพันธ์กันกับเพื่อนในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม

ดังนั้นบทบาทสำคัญของครูผู้สอน คือ การออกแบบแผนการสอนที่เหมาะสมกับบริบท ของผู้เรียน ตามที่ถนัดอมพร เลหาจรัสแสง (2561) ได้เสนอขั้นตอนการออกแบบแผนการสอน ด้วย TPACK Model ไว้ดังนี้ 1. เลือกเป้าหมายการเรียนรู้ (Content Knowledge) 2. ตัดสินใจ ใช้ศาสตร์การสอน/กลยุทธ์ทางการสอน (Pedagogical Knowledge) 3. เลือกประเภทของ กิจกรรม 4. เลือกกลยุทธ์การประเมินผล 5. เลือกเครื่องมือสารสนเทศ สามารถสรุปได้เป็นกรอบ แนวคิดดังนี้

ภาพที่ 2 การใช้ TPACK Model ทางภาษาศึกษาในการออกแบบกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนยุคดิจิทัล

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาเชิงวัฒนธรรมสังคมของไวคอตสกี (Sociocultural Approach) ไวคอตสกีเชื่อว่า บุคคลสามารถเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคล (จารุณี ทิพยมณฑล, 2563) ดังนั้นกิจกรรมการสอนภาษาในลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) นั้นจะทำให้ผู้เรียน เกิดความสนใจ ความจำ และสามารถสร้างมโนทัศน์ความรู้กลายเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคลและเกิดการเชื่อมโยงจากภายนอกและภายในโดยมีภาษาที่ใช้ในสังคมหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ พัฒนาให้เกิดทักษะและการเรียนรู้

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) Johnson & Johnson (1992) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยการแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันเพื่อเป้าหมายของกลุ่ม สมาชิกต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งงานส่วนตนและงานส่วนตัว ทิศนา ขัมมณี (2554) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือ สามารถพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา เป็นต้น จากรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มุ่งเน้นให้มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน คือ เป้าหมายของกลุ่ม

3. รูปแบบการเรียนรู้ภาษาฐานโครงการ (Project-Based Language Learning) รูปแบบการเรียนรู้ภาษาที่เน้นการปฏิบัติตามความสนใจของผู้เรียน มีการทำงานร่วมกันในกลุ่ม และใช้ทักษะการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม Bender (2012) ได้นำเสนอการออกแบบ กิจกรรมเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1. A Project Anchor คือ การกำหนดจุดหมายหรือจุดสำคัญของโครงการ 2. A Driving Question คือ การขับเคลื่อน ด้วยประเด็นคำถามตามหลักการของ Bloom's Taxonomy เพื่อแตกประเด็นให้ผู้เรียนค้นพบ สิ่งที่ต้องการ 3. Student Choice and Student Voice การเลือกประเด็นจากผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกโครงการที่สอดคล้องกับทักษะความสามารถของผู้เรียน 4. Specific Process for Investigation and Research คือกระบวนการเฉพาะเพื่อการแสวงหาคำตอบ เตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานในขั้นถัดไป 5. Student Inquiry and Innovation คือ การสืบเสาะหาความรู้และนวัตกรรมเพื่อเกิดกระบวนการดำเนินงาน 6. Collaboration and Teamwork คือ การเรียนรู้แบบร่วมมือและการทำงานเป็นทีม 7. Opportunities for Reflection คือ ผู้เรียนมีโอกาสนำมาสะท้อนคิดและแบ่งปันข้อมูล 8. Feedback and Revision คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับและตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด 9. Public Presentation of the Project Result คือ การนำเสนอผลงานของการดำเนินงาน ของกลุ่ม จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมานี้ เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับพฤติกรรมและธรรมชาติของผู้เรียน

4. แนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ก็มีการกำหนดสมรรถนะ ของผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่ 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยี ซึ่งในบทบาทของครูรายวิชาภาษาอังกฤษนั้น ต้องออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยเริ่มการเรียนรู้จากการฟัง และเชื่อมโยง ความหมายจากภาพหรือของจริง เพื่อสร้างความเข้าใจ นำไปสู่การเลียนเสียง คำ ประโยค คือ การพูด แล้วเชื่อมโยงไปสู่การอ่านและเขียนในที่สุดตามธรรมชาติของการเรียนภาษา

คุณลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัล

จากบทความ Personality Traits of Thai Gen Z Undergraduates: Challenges in the EFL Classroom? (Sriprom et al., 2019) ได้ให้ความหมายของผู้เรียน Generation Z คือผู้เกิดในระหว่างปลายปี ค.ศ. 1990 ถึงปี ค.ศ. 2010 และอธิบายคุณลักษณะของ Generation Z ไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1. มีความเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรม คือมีความรู้ในการ หารายได้ผ่านแอปพลิเคชันในมือถือและเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีอื่น ๆ 2. เป็นนักวิพากษ์ กล้าแสดงความคิดเห็น ตั้งคำถาม ตั้งข้อสงสัยโดยอาจส่งผลให้พวกเขาเป็นคนใจร้อน ไม่เชื่อฟัง

เล็กน้อย และต้องการความพอใจในทันที 3. มีความสนใจช่วงสั้น ๆ ชอบการเข้าถึงข้อมูลที่เข้าใจได้ง่ายและตรงประเด็น 4. มีความต้องการความพึงพอใจทันที มีการใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมที่มีอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ ตลอดเวลาทำให้มีความอ่อนไหว หรือเจ็บปวดจากเนื้อหาของการสื่อสาร และกลายเป็นผู้ที่แยกตัวออกจากสังคมหรือมีแนวโน้มมีอาการสมาธิสั้น 5. มีความสามารถทำงานหลายอย่างพร้อมกัน เพราะเคยชินกับการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและแอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดียหลายอย่างได้คล่องแคล่ว 6. ขาดทักษะการทำงานร่วมกัน ชอบทำงานคนเดียว ไม่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเป็นทีม 7. ขาดทักษะในการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงเป็นตัวทำหน้าที่เชื่อมปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตลอดเวลาผ่านแอปพลิเคชัน ทำให้การสื่อสารแบบตัวต่อตัวลดลง ทั้งการพูดและรวมถึงทักษะการเขียนที่ไม่ดี เนื่องจากเคยชินกับการส่งข้อความสื่อสารกันแบบสั้น ๆ ขาดรายละเอียดของข้อมูล 8. มีความเปิดใจต่อผู้อื่นและต่อประเด็นทางสังคม

หากเทียบอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้เขียนทำการสอน เปรียบเทียบได้ว่าเป็นช่วงปลายของ Generation Z ที่คาบเกี่ยวกับคุณลักษณะของ Generation Alpha (เป็นผู้ที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 2010-2025) ซึ่งมีลักษณะสำคัญที่มีความทันสมัยมากกว่าผู้ที่เกิดในช่วงต้นของ Generation Z และมีลักษณะเฉพาะสำคัญ 5 ประการ (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2562) ได้แก่ 1. มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการสูง 2. มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว 3. ชอบการซื้อของผ่านช่องทางออนไลน์ ขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 4. มีอำนาจเหนือคนรุ่นพ่อแม่ในการตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต 5. มีช่องว่างระหว่างชนชั้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมสูง

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีทางภาษาศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้คือเหมาะสมที่สุดคือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายที่สะท้อนให้เห็นพฤติกรรม ระดับความสามารถ กระบวนการทำงาน ทักษะทางสังคม โดยมีการระบุเกณฑ์ (Criteria) เรียกว่ารูบริกส์ (Scoring Rubrics) ในการประเมินชิ้นงานและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559) โดยมีหลากหลายวิธีการ ดังนี้

1. การสังเกต มีเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมจากการเรียนแบบร่วมมือผ่านการเรียนรู้ภาษาฐานโครงการ (Project-Based Language Learning) ประกอบด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Project) การสนทนากลุ่ม (Discussion Group) การสะท้อนคิด (Reflection)

2. แบบทดสอบวัดความสามารถที่เป็นจริง (Authentic Test) เพื่อวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษผ่านการเรียนรู้ฐานโครงการ ซึ่งเป็นการสร้างชุดคำถามที่เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเป็นแบบอัตนัย ปรนัย และแบบปฏิบัติโดยประเมินทักษะการพูดนำเสนอผลงานจากโครงการของกลุ่ม

3. การประเมินกระบวนการดำเนินงานและการนำเสนอผลงานของผู้เรียนแนวทางการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) นั้นมีความเหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคดิจิทัล ที่ทำให้เห็นองค์ความรู้ ทักษะของผู้เรียนที่เกิดขึ้นได้อย่างรอบด้านได้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่แท้จริงมากที่สุด

4. การประเมินผลด้วยชิ้นงานด้วย Scoring Rubrics ซึ่งชิ้นงานของผู้เรียนคือ คลิปวิดีโอสำหรับการนำเสนอกระบวนการทำโครงงาน โดยใช้ 5 เกณฑ์ รายละเอียดดังนี้ 1. ภาษากายในการสื่อสาร (Non-Verbal Skill) 2. ความสามารถในการพูด (Speaking Ability) 3. การออกเสียง (Pronunciation) 4. ความคล่องแคล่ว (Fluency) และ 5. การใช้สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia)

ทักษะการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

จากกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารผนวกการสอนภาษาฐานโครงงาน โดยใช้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีทางภาษาศึกษาในการออกแบบกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะจำเป็นของผู้เรียนยุคดิจิทัล ตามที่ ฅนอมพร เลหาจรัสแสง (2561) ได้กล่าวไว้ ได้แก่ 1. ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม 2. ทักษะด้านการคิด 3. ทักษะในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแบ่งหน้าที่และบทบาท รู้จัดการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยร่วมมือร่วมใจสามัคคี 4. ทักษะในการสืบเสาะค้นหา ความรู้ผ่านเว็บไซต์เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์อาหารของกลุ่มตนเอง รวมทั้งการสืบค้นคำศัพท์ต่างๆที่ต้องใช้ในการนำเสนอ และใช้แอปพลิเคชันเพื่อการสร้างคลิปนำเสนอผลงานของตนเอง 5. ความกระตือรือร้น ทำโครงงานให้สำเร็จในระยะเวลาที่กำหนด 6. ทักษะพื้นฐานด้านดิจิทัล 7. ทักษะการใช้ภาษาสากล ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์สื่อสารกันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และนำเสนอความคิดเห็น 8. ความสนใจในวัฒนธรรมและความตระหนักถึงความเป็นไปในโลก

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ TPACK Model ทางภาษาศึกษา

TPACK Model in Language Education			
การวิเคราะห์บริบทผู้เรียน : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			
นักเรียนมีโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตส่วนตัวและทักษะการใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันบนมือถือ			
CK เนื้อหาสาระ	PK รูปแบบการสอน	TK เทคโนโลยี	การประเมิน
เครื่องปรุง	การเรียนรู้ภาษาแบบ CLT	อุปกรณ์ โทรศัพท์	แบบวัดทักษะการพูดก่อน
หน่วยการเรียนรู้	information gap	คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต	เรียน
Iron Chef	ลงมือปฏิบัติจริง	แอปพลิเคชัน	และหลังเรียน
สาระการเรียนรู้	พูดนำเสนอ	PowerPoint นำเสนอ	แบบสังเกตพฤติกรรม
คำศัพท์อุปกรณ์ในครัว	พูดสนทนาตอบคำถาม	ความรู้	ทำงานร่วมกัน
วัตถุดิบ			

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ TPACK Model ทางภาษาศึกษา (ต่อ)

TPACK Model in Language Education			
การวิเคราะห์บริบทผู้เรียน : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นักเรียนมีโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตส่วนตัวและทักษะการใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันบนมือถือ			
CK เนื้อหาสาระ	PK รูปแบบการสอน	TK เทคโนโลยี	การประเมิน
สืบค้นสูตรอาหารที่ต้องการ โดยใช้วัตถุดิบจากสวนของ โรงเรียน	การเรียนรู้ภาษาฐาน โครงงาน (PBL)	Quizizz ทบทวนความรู้ You Tube นำเสนอ	แบบประเมินการพูด นำเสนอ
ลงมือปฏิบัติทำอาหารตามที่ ต้องการ	วางแผน ระดมความคิด ค้นคว้า สืบค้นข้อมูล ลงมือปฏิบัติโครงงาน	ความรู้/สืบค้นความรู้ CANVA นำเสนอผลงาน CAPCUT นำเสนอผลงาน	ผลงาน แบบประเมินชิ้นงานศิลปะ วิดีโอ
นำเสนอผลงานอาหารของ ตนเอง	สะท้อนความคิดเห็น และ รับฟังข้อเสนอแนะ ปรับปรุงชิ้นงาน นำเสนอผลงานผ่านสื่อมัลติ มีเดีย	Line Group แลกเปลี่ยน ข้อมูล ติดต่อสื่อสาร กันในชั้นเรียน	พูดนำเสนอโครงงานผ่านสื่อ มัลติมีเดีย

สรุป

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาให้ผู้เรียนยุคดิจิทัลนี้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยี (TPACK Model) ทางภาษาศึกษา สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดให้ครูผู้สอนในการวิเคราะห์บริบทโรงเรียน ผู้เรียน เนื้อหา เทคนิคการสอนที่สามารถทำได้ จนกลายเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน สร้างความเข้าใจระหว่างบุคคล วัฒนธรรม และสังคม ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงลักษณะเฉพาะของบริบทของผู้เรียน ใช้วิจารณญาณในการเลือกรูปแบบวิธีสอน เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเวลา สถานที่ หรือความพร้อมของนักเรียน บทความนี้จึงเป็นแนวทางการใช้รูปแบบความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยี (TPACK Model) ทางภาษาศึกษา ในการออกแบบกิจกรรมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้วยรูปแบบการสอนภาษาฐานโครงงาน (PBL) ซึ่งกระบวนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ การสื่อสาร ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ รวมถึงทักษะศาสตร์วิชาอื่น ๆ เพื่อต่อยอดความรู้ต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จารุณี ทิพยมณฑล. (2563). การศึกษาภาษาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ชนันภรณ์ อารีกุล. (2562). การศึกษาทางเลือก : รูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเจนเอเรชั่นแอลฟา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 8(3), 270-283.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนพริ้นตัง.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2561). นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในยุคการเรียนรู้ 4.0. เชียงใหม่: ทองสาม ดีไซน์.
- ทิตินา แคมมณี. (2554). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงระวี ดอนแก้วบัว. (2558). ภาษาศาสตร์สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bender, W. N. (2012). *Project-Based Learning: Differentiating Instruction for the 21st Century*. Retrieved March 20, 2022, from <https://shorturl.asia/tuZ8K>
- Bueno, A., et al. (2006). *TEFL in Secondary Education*. Granada: Editorial Universidad de Granada.
- Magana, S. (2017). *Disruptive classroom technologies: a framework for innovation in education*. Corwin, A SAGE Company.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017-1054.
- Shamim A., et al. (2020). EXPLORING THE SIGNIFICANCE OF SPEAKING SKILL FOR EFL LEARNERS. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 17(9), 6019-6030.
- Siemens, G. (2004). *Connectivism A Learning Theory for the Digital Age*. Retrieved January 17, 2022, from <http://www.elearnspace.org/Articles/>
- Sriprom, C., et al. (2019). Personality Traits of Thai Gen Z Undergraduates: Challenges in the EFL Classroom?, *PASAA*, 57, 165-190.
- Vygotsky, L. S (1997). *Thought and language*. Alex Kozulin revies and edit. Cambridge: The M. I. I. Press

